

अथरुभानिपरित्यज्यरुभान्याचरतायजन्सर्वं ज्ञानं च स्वयमेव पृच्छति त्वयेति आपगेयगोत्रेय पितामहस्यापि ईशाया अंतर्गतो मिणे सर्वत्र प्रत्यर्थं च तुर्यी शोस्करं भवत्यस्मादित्याने
 दायेत्यर्थः ॥११॥ बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः बभ्रवे विद्यायाः
 उत्पत्तिप्रलयस्थानाय ॥२॥ योहीति सर्वगतः सर्वपादान्वात् सर्वत्र न हृष्यते हृष्टो अशरीरत्वादात्मत्वाच्च ॥३॥ ब्रम्हाविद्या विष्णुः सूत्रात्मा सरेवाः प्राज्ञः तेषां स्रष्टा उपादानं प्रभक्तिमिच्छे
 उपासते स्वस्वापाधित्यागेन अधिगच्छति ॥४॥ प्रकृतीनां पंचतन्मात्राहंकारमहदव्यक्तानां विष्वक्कारणानां पुरुषस्य जीवात्मोक्तुरित्यर्थः पंचस्यार्थेष्वही इन्द्रियाणि परगणा इन्द्रियेभ्यः परं
 मनः मनसस्तपराबुद्धिर्बुद्धिरात्मा महान्तरः महतः परमव्यक्तमव्यक्तात्पुरुषः परः पुरुषान्न परं किंचित्साक्षाद्वासा परगता रिति आत्मेन्द्रियमनोयुक्तं भोक्तेत्याहुर्मनीषिणा इति च श्रुतेभ्यस्तत्वे

युधिष्ठिर उवाच त्वयापगेयनामानि श्रुते नीह जगत्पते ॥ पितामहेशाय विभो नामान्या च श्वज्ञं भवे ॥१॥ बभ्रवे विष्वक् रूपाय महाभाग्यं च तत्त्वतः ॥
 सरास्तरगुरो देवे शंकरे व्यक्तयोनये ॥२॥ भीष्म उवाच अज्ञात्को हं गुणान्वक्तुं महादेवस्य धीमतः ॥ यो हि सर्वगतो देवो न च सर्वत्र हृष्यते ॥
 ब्रम्हविष्णुसरे शानां स्रष्टा च प्रभरे वच ॥ ब्रम्हादयः पिशाचानां यं हि देवा उपासते ॥४॥ प्रकृतीनां परत्वेन पुरुषस्य च यः परः ॥ चिंत्यते यो योग
 विद्धि क्विं बिभस्तत्त्वदर्शिभिः ॥ अक्षरं परमं ब्रम्ह असच्च सदसच्चयः ॥५॥ प्रकृतिं पुरुषं चैव क्षोभयित्वा स्वतेजसा ॥ ब्रम्हाणमसृजतस्माद्दे
 वे देवः प्रजापतिः ॥६॥ को हि ज्ञात्को गुणान्वक्तुं देवदेवस्य धीमतः ॥ गर्भजन्मजरायुक्तो मर्त्यो मृत्युसमन्वितः ॥७॥ को हि ज्ञात्को भवं ज्ञातुं महिधः
 परमेश्वरं ॥ ऋते नारायणात्पुत्रशंखचक्रगदाधरात् ॥८॥ एष विद्वान्गुणश्चेष्टो विष्णुः परमदुर्जयः ॥ दिव्यचक्षुर्महो ते जावीक्ष्यते योगचक्षु
 षा ॥९॥ रुद्रभक्त्या तु कृष्णेन जगद्वाप्तं महात्मना ॥ तं प्रसाद्य तदा देवं बद्धयौ किल भारत ॥१०॥

भयः परः निष्कलः चिंत्यते च किंचिदपि चिंतयेदिति स्मृतेः सर्वविंतायागेन प्राप्यते योगविद्धिः योगो बुद्ध्याद्यसंगस्तद्विद्धिः अक्षरं अपरिणाभिपरमं ब्रम्ह अत्यंतं परिच्छेदत्रयशून्यं
 तदेव असत् अव्याकृतद्रव्यं कारणं सत्तरक्तसर्पवद्वा समानमप्यसदनिर्वचनीयमित्यर्थः ॥५॥ प्रकृतिं मायां पुरुषं तत्र प्रतिविबिंतं चैतन्यं मायाशबलमव्याकृतमित्यर्थः क्षोभ
 यित्वा प्राणिकर्मानुरोधेन साभ्यावस्थानः प्रव्यायस्वतजसा स्वसत्तास्फूर्तिप्रदानेन ब्रम्हाणं महंतमसृजत तस्मान्महतः सकाशात् देवानां सूर्यादीनां देवः स्वामी प्रजापतिश्च तु
 मुखः अवभवदिति शेषः ॥६॥ यः असृजतस्य गुणान्वक्तुं कः शक्त इति योजना धीमतः धिया बुद्ध्याहमितिमतो ज्ञातोऽहं प्रत्यगम्यो जीव इत्यर्थः न हि बुद्ध्यादिपरिच्छिन्न
 स्तदगोचरं ब्रम्ह परिच्छेत्तुमीष्टे इत्यर्थः ॥७॥८॥९॥ भक्त्या आराधनेन यो माद्यष्टमूर्तेर्ध्यानेन तद्भावं गत्वा जगद्वाप्तमित्यर्थः ॥१०॥